

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПОЛІТИКИ ЄС ЩОДО ПОДОЛАННЯ ПРОБЛЕМИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ НЕВІДПОВІДНОСТІ

Бондаренко Олена Іванівна

к.психол.н., доцент, доцент кафедри міжнародної комунікації та політології

Хмельницький національний університет, Україна

SOME ASPECTS OF THE EU POLICY ON OVERCOMING THE PROBLEM OF SKILL MISMATCH

Bondarenko Olena Ivanivna

Для досягнення цілей неухильного і стійкого економічного зростання у виконанні глобального Порядку денного 2030 року необхідне вирішення проблем кваліфікаційної невідповідності трудових ресурсів, рівень яких визначається вимогами працедавців. Сучасні тенденції ринку праці обумовлені швидким впровадженням інформаційно-комунікативних технологій у більшості сфер виробництва. Виникає ситуація, коли рівень навичок робітників є вже недостатнім для виконання виробничих обов'язків на робочому місці. Постає питання про необхідність придбання цифрових навичок, які підвищують конкурентоздатність працівників на ринку праці. Тому цифрові навички є критично важливими для створення робочих місць і працевлаштування. Відсутність цифрових навичок і можливості навчання створюють «цифровий розрив», посилюють ізоляцію тих людей, які вже вразливі та маргіналізовані в суспільстві, що стало очевидним під час пандемії.

Цифрові навички присутні у багатьох сферах політики. Розвиток економіки країни напряму залежить від розвитку людського капіталу, від наявності кваліфікованої робочої сили. Постають питання до реформування системи масової освіти для задоволення нових вимог ринку праці. Хоча проблема є глобальною, але найбільш розвинуті економіки більш схильні до прояву цієї проблеми. Оскільки усвідомлення необхідності подолання неузгодженості

пропозиції навичок і вимог ринку праці в розвинутих країнах відбулося раніше і вже є накопичений певний досвід, тому аналіз політики ЄС у цьому напрямку є корисним.

Проблемою подолання кваліфікаційної невідповідності займаються такі організації, як Європейський фонд з підготовки кадрів (European Training Foundation), Європейський фонд покращення умов життя та праці (European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions) і його дочірня організація Європейський центр з розвитку професійної освіти (Cedefop).

У контексті вирішення цієї проблеми політика ЄС спрямована на розповсюдження досвіду в країнах-партнерах. European Training Foundation (ETF) є агентством Європейського союзу, яке діє в країнах-партнерах ЄС у рамках політики зовнішніх відносин ЄС. ETF надає підтримку 29 країнам з перехідною економікою та країнам, що розвиваються, використовувати потенціал свого людського капіталу через реформування систем освіти, професійної підготовки та ринку праці.

Діяльність ETF з країнами-партнерами охоплює такі напрямки: аналіз потреб в навичках та зайнятості, управління системою і взаємодія із зацікавленими сторонами, соціальний діалог та участь приватного сектора, розробка системи кваліфікації та забезпечення якості, освіта на робочому місці, підвищення кваліфікації викладачів, навчання підприємництву та основні компетенції, а також профорієнтаційна робота. ETF до початку роботи в країні проводить детальний аналіз політики в сфері людського капіталу, соціальних цінностей і зовнішніх пріоритетів, зв'язуючи його з потребами країн-партнерів і прагненням країни до розвитку в рамках загальної допомоги в сфері розвитку людського капіталу. У цьому контексті розвиток людського капіталу визначається як робота, яка підтримує країни в створенні систем навчання протягом усього життя, що забезпечує можливості та стимули для людей розвивати свої знання, навички, компетенції та відносини протягом усього життя, щоб допомогти їм знайти роботу, реалізувати свій потенціал і внести свій вклад у процвітання, інноваційні та інклюзивні товариства.

ETF активно підтримує розвиток цифрових навичок та навчання протягом усього життя та реалізує кілька ініціатив для підготовки до майбутнього. ETF підтримує політику покращення цифрових ключових компетенцій за допомогою впровадження інновацій у навчання через ініціативи «Створення нового навчання», «Навички для розвитку», «Мережа передового досвіду», «Цифрові навички і навчання». [1]

Безперервна професійна освіта та навчання, а також навчання дорослих дозволяють людям навчатися та розвивати навички протягом усього життя, щоб сприяти зростанню добробуту, можливості працевлаштування, підвищенню конкурентоспроможності на ринку праці та вкладу їх в економіку та суспільство. ETF сприяє обміну передовим досвідом ЄС та усвідомленню необхідності змін серед політиків, а також просуває механізми забезпечення якості відповідно до політики Європейського забезпечення якості у професійній освіті та навчанні.

Ініціатива «Цифрові навички і навчання» - спрямована на впровадження цифрових навичок та стратегій навчання для модернізації систем професійної освіти та навчання для вирішення проблем, викликаних пандемією COVID-19. Ініціатива привертає увагу до численних інноваційних розробок, що з'явилися у сфері освіти та навчанні, допомагає громадам подолати вплив обмежень мобільності, викликаних надзвичайними заходами. Цією ініціативою ETF сприяє діалогу ЄС та міжнародної спільноти щодо ефективної інтеграції цифрових технологій в освіту, а також розвитку цифрових навичок та стандартів компетенцій на майбутнє. Ініціатива «Цифрові навички для навчання» включає такі інструменти як «СЕЛФІ», «Рамки цифрових компетенцій ЄС для громадян» та «Рамки цифрових компетенцій для викладачів», які можуть підтримувати дистанційне та онлайн-навчання та підвищувати якість освіти в цілому. [2]

Ініціатива «Мережа передового досвіду» - призначена для обміну ідеями, практикою та досвідом між центрами передового досвіду на національному і міжнародному рівнях. Розвиток і обмін передовим досвідом систематично підтримується інструментом самооцінки ENESAT, який допомагає центрам узгоджувати власний розвиток з розвитком інших членів мережі. У рамках цієї

ініціативи створено шість партнерств з розвитку, через які групи центрів передового досвіду працюють разом над розповсюдженням ефективного досвіду у конкретних сферах. Мережа передового досвіду ETF працює над темами: «Навчання на робочому місці, педагогіка та підвищення кваліфікації», «Підприємницькі професійні центри», «Індустрія 4.0 та цифровізація», «Автономія та інституційний розвиток (фінансування, лідерство, управління)», «Екологічність - підтримка цілей сталого розвитку», «Соціальна інтеграція та рівність». Мережа передового досвіду у співробітництві з транснаціональною платформою центрів професійної майстерності для нових навичок у передовому виробництві Skillman.eu регулярно проводить серію веб-семінарів з ключових питань професійного майстерності. ETF запустив онлайн-платформу «Спілкування інноваційних педагогів» - який присвячений інноваціям у викладанні та навчанні.

З моменту свого створення у 2020 році мережа передового досвіду неухильно зростала. Станом на жовтень 2021 року до її складу входять 217 членів із 29 країн (142 з країн-партнерів ETF, 68 із країн-членів ЄС та 7 країн - з Африки). Центри професійної майстерності, які включені в мережу, роблять свій внесок у регіональні стратегії розвитку навичок, сприяють зайнятості та регіональному розвитку, працюють у тісній співпраці з роботодавцями, включаючи малі та середні підприємства, щоб сприяти інноваціям, прикладним дослідженням, підприємництву та перепідготовці кадрів. [3]

Ініціатива «Створення нового навчання» (CNL) створена для реалізації Стратегії Європейського фонду освіти на період до 2027 року щодо інновацій у викладанні та навчанні. Ініціатива спрямована на заохочення розробки, впровадження та розповсюдження інноваційних методів викладання та навчання у країнах-партнерах ETF з метою розробки більш ефективних систем освіти та навчання. CNL підтримує інновації у наступних напрямках: кваліфікація педагогів, середовище навчання, персоналізоване та диференційоване навчання, навчальні плани та ключові компетенції, цифрове та онлайн-навчання. Діяльність CNL у дослідженні інновацій у викладанні та інноваційних практик,

новому навчальному середовищі спрямована на встановлення взаємозв'язку між політикою та практикою.

У 2021-2023 роках діяльність ініціативи «Створення нового навчання» зосереджується на стимулюванні інновацій за рахунок: розробки та впровадження гнучких та персоналізованих програм навчання для підтримки навчання протягом усього життя; створення автентичного та захоплюючого навчального середовища; цифрової формуючої оцінка та зворотного зв'язку у сучасному викладанні та навчанні; цифрового та інтерактивного навчання; розвитку ключових компетенцій та навичок 21 століття; визначення нових ролей та профілів викладачів; дослідження тенденцій у початковій підготовці та безперервного підвищення кваліфікації вчителів та ін. [4]

Ініціатива «Навички для розвитку» - це співпраця уряду та соціальних партнерів у професійно-технічній освіті та навчанні. Ініціатива спрямована на зв'язок системи освіти з бізнесом для встановлення змін у навичках на ринку праці і задоволення потреб працедавця у висококваліфікованих спеціалістах, щоб сприяти підвищенню продуктивності, конкурентоспроможності та інноваційності компаній.

Такий зв'язок лежить в основі залучення приватного сектору до системи розробки професійних навичок. З огляду на це формується тристоронній діалог, в рамках якого соціальні партнери і держава співпрацюють на різних рівнях з метою підготовки працівників з актуальними і якісними навичками. Такий соціальний діалог використовує консолідовані практики обміну та спільного використання таксономії між зацікавленими сторонами. Крім ринку праці ініціатива «Навички для розвитку» займається розвитком соціальної і територіальної єдності та цифрових програм на різних рівнях: на національному рівні - питання розвитку навичок охоплює низку політик; на регіональному рівні управління - зазвичай плани розвитку кваліфікації обговорюються з економічними секторами, які діють на цій території; на місцевому рівні - постачальники освіти та навчання узгоджують специфіку навчальної програми, різноманітні форми робочого навчання та оцінювання учнів.

Взаємодія між державним сектором і соціальними партнерами є особливою перевагою системи професійної освіти та навчання, оскільки цей процес сприяє зворотному зв'язку з боку попиту і дає можливість передбачити нові тенденції з подальшим коригуванням пропозиції навичок. Співпраця між урядом і соціальними партнерами можуть бути ефективними на всіх етапах циклу політики професійної освіти та навчання: від встановлення порядку денного, забезпечення ресурсами та планування до шляхів реалізації політики, включаючи моніторинг, що може призвести до коригування різних планів. [5]

Таким чином, розглянуті чотири ініціативи ETF є універсальним механізмом розповсюдження передового досвіду щодо отримання цифрових навичок та впровадження їх у навчання в системі освіти. Це сприятиме зменшенню розриву у навичках, які формуються системою освіти, і вимогами сучасного ринку праці.

Список використаних джерел:

- [1] European Training Foundation. Вилучено з: <https://www.etf.europa.eu/en/about/mission-planning>
- [2] Digital skills & learning. Вилучено з: <https://www.etf.europa.eu/en/practice-areas/digital-skills-learning>
- [3] ETF. Network for Excellence: an international network of Centres of Vocational Excellence. Вилучено з: <https://www.etf.europa.eu/en/projects-campaigns/projects/vocational-excellence>
- [4] Promoting innovative teaching and learning. Вилучено з: <https://www.etf.europa.eu/en/projects-campaigns/projects/promoting-innovative-teaching-and-learning>
- [5] Public–private partnerships for skills development: a governance perspective. Volume I. Вилучено з: https://www.etf.europa.eu/sites/default/files/2021-01/ppps_for_skills_development_volume_i.pdf